Participatieplan evaluatie nieuwe sanitatie Buiksloterham

Datum
1 december 2025

Contactpersoon
B.M.M. Delfos
bram.delfos@waternet.nl

Dit participatieplan is opgesteld naar aanleiding van de participatieverordening gemeente Amsterdam.

Context
Ter inleiding de context van de evaluatie. In 2015 hebben de gemeente Amsterdam en het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) elkaar gevonden in hun circulaire en duurzaamheidsambities. Hiertoe is toen een pilot gestart, “pilot Nieuwe Sanitatie Buiksloterham”, waarbij naast de twee initiatiefnemers ook de woningcoöperatie Schoonschip en een groep bewoners van Republica via de vereniging van eigenaren, beiden uit de wijk Buiksloterham, betrokken waren. De trekker van de pilot is de stichting Waternet, uitvoeringsorganisatie voor de gemeente Amsterdam en het waterschap AGV. Na uitgebreide afstemming tussen partijen is de verwachting dat de pilot eind 2025 wordt beëindigd. Nu door alle betrokkenen is geconcludeerd dat de doelstellingen van de pilot redelijkerwijs niet gehaald kunnen worden, is het goed om dit zorgvuldig te evalueren/onderzoeken om te kijken op welke manier we de gedeelde ambities voor een duurzame afvalwaterketen in de toekomst wel verder kunnen brengen.

Doel van de evaluatie
Het doel van de evaluatie voor de initiatiefnemers gemeente Amsterdam en waterschap AGV is om vast te stellen hoe het proces van de pilot precies is verlopen, en duidelijk te krijgen waarom de pilot voortijdig beëindigd is. Een gedeeld en realistisch perspectief is noodzakelijk voordat keuzes over een eventueel vervolg gemaakt kunnen worden op het vlak van Nieuwe Sanitatie. De evaluatie is gericht op de onderlinge samenwerking in de periode 2015-2025, met aandacht voor het bestuurlijke besluitvormingsproces. De evaluatie is daarom breed van opzet, met aandacht voor technische, procesmatige, organisatorische, juridisch en financiële aspecten. Hierbij zal ook ingegaan worden op welke afspraken aan de start gemaakt (hadden) moeten worden, zodat een volgende pilot succesvol kan worden afgerond.

Participatie bij de evaluatie
De voornaamste rol van betrokken inwoners en belanghebbers wordt gespeeld door vertegenwoordigers van de woningcoöperatie Schoonschip en de vereniging van eigenaren van de groep bewoners van Republica, beiden uit de wijk Buiksloterham. Deze vertegenwoordigers zijn een goede afspiegeling van de belanghebbenden bij deze evaluatie, omdat zij gedurende het proces van de pilot als vertegenwoordigers zijn opgetreden voor respectievelijk de woningcoöperatie Schoonschip en de bewoners van Republica. Juist vanwege de ingrepen “achter de voordeur” bij deze pilot, is hun betrokkenheid bij de evaluatie van belang.

Ten eerste zijn de eerdergenoemde vertegenwoordigers betrokken bij het voornemen tot evaluatie, en hebben ze zich bereid verklaart om in dit kader geïnterviewd te worden. Vervolgens is het de bedoeling dat deze vertegenwoordigers door de partij die de evaluatie uitvoert in het eerste kwartaal van 2026 uitgenodigd worden voor een interview waarin naar hun ervaringen met het project en naar verbetersuggesties gevraagd zal worden. Het stoppen van de pilot raakt specifiek deze partijen en door deze vertegenwoordigers te horen krijgen ze ook een stem in de evaluatie. Na afronding van de evaluatie zal de partij die de evaluatie uitvoert een rapport opleveren, dat met de geïnterviewde inwoners gedeeld zal worden en waarin zo mogelijk de verbetersuggesties zijn verwerkt. De evaluatie wordt naar verwachting eind eerste kwartaal 2026 opgeleverd. Naar huidig inzicht zijn er geen ondervertegenwoordigde groepen in het project betrokken en er is daarom geen aanleiding om extra inspanning te leveren om deze groepen te betrekken.

Afzien van participatietraject
De pilot Nieuwe Sanitatie is lang voor de inwerkingtreding van de Participatieverordening gemeente Amsterdam begonnen. Het vloeide nadrukkelijk voort uit een samenloop van ambities van de bewoners van SchoonSchip, het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeente Amsterdam. Na het door

betrokkenen breed gedragen besluit om de pilot te stoppen is er bij deze evaluatie weinig sprake van beleidsvrijheid. Op dit moment rest slechts de vrijheid te beslissen waarover de evaluatie gaat en wie erbij betrokken worden. Gelet op het feit dat de evaluatie een gedeeld product is van de gemeente Amsterdam en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht is de ruimte voor bewoners en andere belanghebbenden om hierop invloed uit te oefenen beperkt. De evaluatie is bovendien van beperkte consequenties voor de betrokkenen. In deze situatie is er geen aanleiding tot een participatietraject.

Opdrachtgeverschap
De stichting Waternet is namens de gemeente Amsterdam gemandateerd opdrachtgever van de evaluatie en dit participatieplan. De stichting Waternet is tevens namens het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht gemandateerd opdrachtgever van de evaluatie.

Vaststelling en openbaarmaking
Wethouder Water Melanie van der Horst van de gemeente Amsterdam heeft op 1 december 2025 op grond van Besluit wethoudersmandaat Participatieverordening Amsterdam namens het college van burgemeester en wethouders besloten tot vaststelling van dit participatieplan. Dit plan zal nadat het waterschap en de gemeenteraad via de respectievelijke dagmails kennis hebben kunnen nemen van het besluit om de pilot te stoppen gepubliceerd worden open.amsterdam. Uitgangspunt is dat het eindrapport van de evaluatie tevens aangemerkt zal worden als het verslag van de participatie, dit zal gepubliceerd worden op open.amsterdam en vervolgens ter kennisname aangeboden worden aan de raad.